

Τι γίνεται με το περιεχόμενο του αγώνα μας;

Τα τελευταία 3 χρόνια, το κεφάλαιο και το κράτος του έχουν εξαπολύσει μια γενικευμένη επίθεση στον κόσμο της εργασίας, με αφορμή την καπιταλιστική κρίση και μακροπρόθεσμο στόχο την υπέρβασή της σε βάρος μας -λες και μοιραζόμεσταν τόσο καιρό τα κέρδη τους, ώστε να πρέπει τώρα να μοιραστούμε και τη χασούρα τους-χτυπώντας όσα είχαν αποσπαστεί μέσα από τους εργατικούς και κοινωνικούς αγώνες του παρελθόντος. Η κατάργηση των συλλογικών συμβάσεων, οι μαζικές περικοπές σε μισθούς, συντάξεις κι επιδόματα, η επιμήκυνση του εργάσιμου βίου ως το θάνατο, οι μαζικές απολύσεις και η αύξηση των ανέργων με ρυθμούς γεωμετρική προόδου συνιστούν όψεις της διαχείρισης της κρίσης από την πλευρά των αφεντικών.

Κομμάτι των διαρθρωτικών προσαρμογών δε θα μπορούσε να μην είναι και η τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η κυρίαρχη ρητορική υποστηρίζει πως «οι νέοι-νέες πρέπει να μπουν στο πανεπιστήμιο, για να γίνουν κάτι χρήσιμο». Αυτό το «κάτι χρήσιμο» σημαίνει «χρήσιμοι εργαζόμενοι». Και το «χρήσιμοι» αναφέρεται κατευθείαν στις ανάγκες των αφεντικών. Στο σημείο αυτό, φαίνεται ο ρόλος του πανεπιστημίου, αυτός της παραγωγής ειδικευμένων εργατών, πειθαρχημένων και φρόνιμων. Προσπαθεί να μας επιβάλλει την κουλτούρα του άνευ όρων ανταγωνισμού για την απόκτηση ατομικών προνομίων («να πάρω πτυχίο»-«να πάρω προαγωγή»). Οι εξεταστικές, οι υποχρεωτικές παρακολουθήσεις, οι εργασίες και τα μαθήματα-αλυσίδες κατασκευάζουν το φοιτητή-ιδιώτη, το φοιτητή-καριερίστα, με τον ανταγωνισμό και τις θυσίες που συνεπάγονται. Ταυτόχρονα, μας διδάσκει πως οι ακαδημαϊκές γνώσεις που αποκτήσαμε είναι ανώτερες από τις εργατικές δεξιότητες κι εμπειρίες μιας καθαρίστριας ή ενός οικοδόμου και ότι δεν έχουμε καμία σχέση με τους εργαζόμενους, καθώς είμαστε οι αυριανοί «λαμπροί» επιστήμονες.

Η γεωγραφική διασπορά των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, στα πλαίσια της διαχείρισης των κοινωνικών προσδοκιών (και, φυσικά, των κοινοτικών κονδυλίων) για την αύξηση των εισακτέων στα ΑΕΙ-ΤΕΙ και την αποκέντρωσή τους, είχε επιπλέον ως στόχο στην ενίσχυση των μικρών και μεγάλων αφεντικών της επαρχίας. Όλοι έτρεξαν με μεγάλη προθυμία να καλύψουν τις καταναλωτικές ανάγκες και επιθυμίες των φοιτητών, βγάζοντας εύκολο χρήμα. Κέντρα διασκέδασης, καφετέριες, φαστ φουντ, διαμερίσματα προς ενοικίαση άρχισαν να ξεπηδούν στους δρόμους των περιοχών. Δεν ήταν, βέβαια, μόνο οι καταναλωτικές συνήθειες των φοιτητών, αλλά και η ίδια η εργασία τους. Οι κάθε λογής επιχειρηματίες «έτριβαν τα χέρια τους», έχοντας μπροστά τους μια δεξαμενή από φτηνά εργατικά χέρια για «μαύρη» κι επισφαλή εργασία.

Το πανεπιστήμιο, όμως, εδώ και χρόνια βρίσκεται σε κρίση. Η σύνδεσή του με την παραγωγή είναι ανεπαρκής, ενώ παράλληλα αδυνατεί να ικανοποιήσει τις επιθυμίες κομματιών της εργατικής τάξης, που έβλεπαν σε αυτό τα όνειρά τους για κοινωνική ανέλιξη. Η τριτοβάθμια εκπαίδευση δεν είναι πλέον αποδοτική, καθώς οι ειδικευμένοι εργάτες του τριτογενούς τομέα δεν απορροφώνται από την αγορά εργασίας. Καθώς

η καπιταλιστική κρίση βαθαίνει, ένα κομμάτι του κοινωνικού κεφαλαίου πρέπει να καταστραφεί, έτσι η ανάγκη για αναδιάρθρωση κρίνεται επιτακτική από το κράτος.

Το «σχέδιο Αθηνά»* δεν εμφανίζεται σε ένα κενό νομοθεσίας. Αντίθετα, αποτελεί συμπλήρωμα των νόμων Διαμαντοπούλου και Αρβανιτόπουλου. Δεν είναι το επιστέγασμα της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης του πανεπιστημίου, αλλά μία μόνο στιγμή της. Επομένως, αρκετά μέτρα έχουν ήδη εφαρμοστεί, ή έχουν δρομολογηθεί, πριν την έλευση του «σχεδίου Αθηνά». Το Δεκέμβρη του 2012 τέθηκαν σε διαθεσιμότητα περίπου 200 διοικητικοί υπάλληλοι διαφόρων ιδρυμάτων. Παράλληλα, φημολογείται ότι στις εστίες στέγασης θα εμφανιστούν ενοίκια της τάξης των 200 υρώ, ενώ αμφίβολη είναι η δωρεάν διανομή συγγραμμάτων από το επερχόμενο έτος. Οι στόχοι του «σχεδίου Αθηνά» είναι σαφείς. Πρέπει να μειωθούν οι δαπάνες του κράτους για το πανεπιστήμιο, κάποια γνωστικά πεδία πρέπει να διευρυνθούν περαιτέρω και κάποια πρέπει άλλα να συμπυκνωθούν και τέλος, πρέπει η σύνδεση ΑΕΙ-ΤΕΙ με την καπιταλιστική παραγωγή να γίνει εφικτή, ώστε να παραχθεί ανταγωνιστικό ανθρώπινο δυναμικό στον ευρωπαϊκό χώρο.

Όμως ο πραγματικός στόχος της αναδιάρθρωσης είναι να γίνουμε φτηνοί/ες. Φτηνοί και φτηνές στην τσέπη και στα συναισθήματα, φτηνοί και φτηνές στις σχέσεις και στις ανάγκες μας. Οι συγχωνεύσεις σχολών και τμημάτων σηματοδοτούν για ένα μεγάλο σύνολο των φοιτητών/τριων την επιστροφή στην οικογενειακή εστία, στις γκρίνιες και τις πειθαρχήσεις των γονιών, στα άγχη για βιαστικά πτυχία υπό την απειλή των διαγραφών και στα αδιέξοδα της ανεργίας. Όσο για τους εργαζόμενους, εμφανίζεται το φάντασμα της διαθεσιμότητας μαζί με προσταγές για περισσότερη και αποδοτικότερη δουλειά, υπό το μόνιμο φόβο της απόλυσης. Οι νόμοι του μνημονίου, ως επιλογή των ντόπιων αφεντικών, είναι το πλαίσιο μέσα στο οποίο τα παραπάνω γίνονται εφικτά.

Μία ακόμα διάσταση του «σχεδίου Αθηνά» είναι αυτή της αλλαγής των γνωστικών αντικειμένων. Κάποιοι/ες φοιτητές/τριες μεταφέρονται σε τμήματα διαφορετικού αντικειμένου από αυτά που είχαν επιλέξει. Ως αποτέλεσμα, βγαίνουν περισσότεροι εργαζόμενοι σε κάποιες ειδικότητες και λιγότεροι σε κάποιες άλλες. Επιπλέον, ας μην ξεχνάμε ότι τα προγράμματα σπουδών τροποποιούνται και μετατοπίζονται με μέτρο τα συμφέροντα των αφεντικών. Οι οικονομικές σπουδές και τα τεχνολογικά προγράμματα πρέπει να προστατευθούν!

Με την ανακοίνωση του «σχεδίου Αθηνά» ξεκίνησαν και οι αντιδράσεις από πλευράς φοιτητών. Ο αγώνας αυτός δίνεται κατά κύριο λόγο από φοιτητές και εργαζόμενους των ΑΕΙ-ΤΕΙ της επαρχίας, καθώς αυτοί πλήττονται άμεσα. Η κλασική κινηματική ρουτίνα επαναλαμβάνεται. Συνέλευση-κατάληψη-πορεία/παράσταση διαμαρτυρίας. Τα αιτήματα είναι η μη υποβάθμιση των πτυχίων και η παραμονή των τμημάτων στις πόλεις που ήδη βρίσκονταν, ενώ το περιεχόμενο της πλειοψηφίας των συνθημάτων εμφορείται από απολιτίκ και συντεχνιακή νοοτροπία. Το κινηματικό παρόν δίνουν και

τα ντόπια αφεντικά. Δήμαρχοι, εμπορικοί σύλλογοι, παπάδες, πρόεδροι τμημάτων και καθηγητάδες είδαν την κονόμα, τις πελατειακές σχέσεις και τα μικροπολιτικά παιχνίδια που έχουν στήσει εδώ και χρόνια να χάνονται μέσα από τα χέρια τους. Κάπου οι φοιτητές τους έδιωξαν κλωτσηδόν, ενώ αλλού τους δέχτηκαν σαν τα χρόνια αργοούμενα αδέρφια τους.

Το αίτημα της μη υποβάθμισης των ανεπαρκώς αποδοτικών για τις ανάγκες της καπιταλιστικής συσσώρευσης σχολών και γνωστικών αντικειμένων είναι ανεδαφικό. Αποτελεί μια διαδικασία που το κεφάλαιο και το πολιτικό του προσωπικό κινούν, σχετικά ανεπιτυχώς, ήδη δυο δεκαετίες πριν το νόμο Διαμαντοπούλου. Τώρα, στα πλαίσια της γενικευμένης καπιταλιστικής κρίσης, το κράτος δε δίνει κανένα περιθώριο περαιτέρω αναβολής ή υποχώρησης. Από την άλλη, το αίτημα για ισχυρά πτυχία αποκαλύπτει τις συντεχνιακές και μικροαστικές αντιλήψεις σημαντικού μέρους των φοιτητών. Εντείνει τις διαιρέσεις στο εσωτερικό της εργατικής τάξης, ζητώντας καλύτερες συνθήκες, μονάχα για μια ελίτ εργαζομένων, λόγω της ακαδημαϊκής γνώσης τους. Κι ας μην ξεχνάμε πως αρκετοί συμφοιτητές μας έχουν βλέψεις να γίνουν τα αυριανά μας αφεντικά.

Μέσα από αυτά τα αδιέξοδα, κρίνεται αναγκαία η επανεξέταση της δομής, του περιεχομένου και των πρακτικών των φοιτητικών αγώνων. Το πανεπιστήμιο δεν αποτελεί ναό της γνώσης, είναι ένας ακόμα εργασιακός χώρος, ένα πεδίο αντίθεσης αντικρουόμενων ταξικών συμφερόντων, ένα ακόμα έδαφος του ταξικού πολέμου. Ενάντια στη λογική «όλη η ακαδημαϊκή κοινότητα μαζί», προτάσσουμε την αυτόνομη, ταξική μας οργάνωση. Φοιτητές και φοιτήτριες, εργαζόμενοι και εργαζόμενες από ΑΕΙ-ΤΕΙ καλούμαστε να υπερασπιστούμε τα συμφέροντά μας, μέσα από τη συγκρότηση μιας ενεργής κοινότητας αγώνα. Η κοινή μας οργάνωση και η αλληλεγγύη να σπάσει ους διαχωρισμούς. Ενάντια στα ισχυρά πτυχία, προτάσσουμε την άμεση ικανοποίηση των αναγκών μας, μέσω τακτικών άμεσης δράσης. Δε δίνουμε ευρώ για το κόστος φοίτησης και προβαίνουμε σε πρακτικές αυτομείωσης. Να μπλοκάρουμε στην πράξη τις πολιτικές αναδιάρθρωσης, απολύσεων, υποτίμησης της εργατικής μας δύναμης και μετακύλισης του κόστους της αναπαραγωγής μας σε εμάς. Να κάνουμε τον αγώνα καθημερινότητα και την καθημερινότητα αγώνα.

Ανοιχτή συνέλευση φοιτητών- εργαζομένων σε ΑΕΙ/ΤΕΙ

**Σύμφωνα με το τελικό «σχέδιο Αθηνά» 534 τμήματα ΑΕΙ-ΤΕΙ θα μειωθούν στα 379 (αν συνυπολογιστούν και αυτά που τίθενται σε καθεστώς «μεταβατικότητας», δηλαδή μιλάμε για μείωση της τάξης του 29%) ενώ σύμφωνα με τις εκτιμήσεις ο αριθμός των εισακτέων θα μειωθεί και αυτός πάνω από 25%*